

Fri tid

Berntsen & Bilsbak, et al.

April 23, 2018

Arbeit macht frei het det. Men arbeid gjør oss ikke fri. Det har det aldri gjort. Det gjør heller det motsatte. Hvorfor ellers går man i tog for seks timers arbeidsdag, og ikke for tolv timers arbeidsdag?

Arbeit gjør oss *ufri*. Vi må gå i tog for *null* timers arbeidsdag. Arbeidsdagen fengsler tiden vår. Tid vi trenger til å tenke, føle, og være.

En fri tid er ikke det samme som *fritid*. Fritid er *ikke* fri tid, men *ufri* tid—ikke-arbeid for arbeids skyld. En genuint fri tid er ikke bare fri fra arbeid; den er også fri fra fritid.

Nå holder vi på å bli *fri for* tid, i form av vår undergang og biosfærens kollaps. Vi kaller det “klimaendringer”; det er mindre skummelt slik. Det skrives en mye om hva vi må gjøre for å stoppe disse “klimaendringene”, men lite om hva vi må *ikke* gjøre for å stoppe dem. For de er da ikke et resultat av noe som vi *ikke* gjør, og må begynne å gjøre; de er et resultat av noe vi *faktisk* gjør, som vi må slutte å gjøre. Vi forurenser—vi må *ikke* forurense.

Grunnen til at vi forurenser er—hovedsakelig—for å lage teknologi. For eksempel el-biler. Eller iPhones. Eller bomber, for den del. Alle tre tydeliggjør hvor fremmedgjorte vi er fra hverandre. Vi trenger el-biler for å reise til folk som er langt unna, iPhones for å snakke med folk som er langt unna, og bomber for å sprengte folk som er langt unna. Men teknologien gjør liksom ikke at ting blir nærmere. Den bare understreker hvor langt unna hverandre vi faktisk er.

Grunnen til at vi lager teknologi er hovedsakelig for å løse problemene teknologi har forårsaket: fremmedgjøring, følelsen av et meningsløst liv, og ikke minst forurensning. Men vi har ikke tid til å stille spørsmål ved denne ideologien. Vi er for opptatt med å tjene den—vi er for opptatt med å *arbeide*. Og første og fremste grunnen til at vi arbeider (og til at vi begynte å arbeide i utgangspunktet) er for å lage teknologi. Den andre grunnen til at vi arbeider er for å håndtere problemene teknologi skaper i oss. Enten som del av selve arbeidet (som for eksempel sjukepleier, psykolog, eller på NAV), eller som resultat av lønna vi får for arbeidet (som brukes for eksempel på å kjøpe dataspill, Netflix, eller pornosideabonnement). For det er ikke bare en yttre naturlige verden som er forurenset—vi er forurenset inni oss også. Flesteparten av dagens sjukdomer—psykiske såvel som fysiske—kommer av teknologi.

Her er det noe riv ruskende galt. Vi lever som maur. Tiden vår, og derfor væren vår, går til 1. produksjon av ting som gjør oss miserable, og ødelegger planeten, og 2. produksjon av ting som skal fikse hvor miserable vi er, og hvor ødelagt planeten er. Sistnevnte er en utrolig tungvindt (ikke-)løsning på førstnevnte problem. Og snart er vi fri for tid.

Seks timers arbeidsdag gir oss to timer *mindre* arbeid, to timer *mer* ikke-arbeid for arbeids skyld. Hva så? Vi må ha *arbeidsledighet*—og den er på tur ned i Norge.

Hvis vi skal redde oss, må vi redde tiden. Kun en fri tid kan sette oss fri. Og først når vi er fri *ér vi*.